

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 grudnia 1974 r.

w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia.

Na podstawie art. 298 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141) po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy wstępne.

§ 1. 1. Rozporządzenie stosuje się do:

- 1) pracowników medycznych i innych pracowników działalności podstawowej,
- 2) pracowników technicznych,
- 3) pracowników ekonomicznych i administracyjnych,
- 4) pracowników gospodarczych i pracowników obsługi zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia, zakładach pomocy społecznej, zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów oraz zakładach służby zdrowia resortów obrony narodowej, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości — zwanych dalej „zakładami służby zdrowia”.

2. Przez pracowników, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się pracowników medycznych i pracowników działalności podstawowej określonych w przepisach o wynagrodzeniu.

Rozdział 2

Wymiar i rozkład czasu pracy.

§ 2. Czas pracy pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia wynosi:

- 1) pracowników medycznych z wyższym wykształceniem, techników dentystycznych, uprawnionych techników dentystycznych, prowizorów farmacji, aptekarzy aprobowanych, pomocników aptekarskich, asystentów aptecznych, techników farmaceutycznych, techników aptecznych, fasowaczek oraz pozostałych pracowników aptek otwartych, kontrolerów sanitarnych, statystyków medycznych, rejestratorów medycznych, sekretarek medycznych, opiekunek dziecięcych z wykształceniem pedagogicznym — 7 godzin na dobę i 42 godziny na tydzień,

- 2) logopedów i instruktorów gimnastyki leczniczej — 7 godzin na dobę i 42 godziny na tydzień, w tym 6 godzin przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i na przygotowanie się do zajęć w zakładzie lub poza zakładem pracy,
- 3) pracowników zatrudnionych przy stosowaniu radu lub innych ciał promieniotwórczych, w zakładach (pracowniach) rentgenologicznych, fizykoterapeutycznych, histopatologicznych, anatomopatologicznych i medycyny sądowej lub prosektoriach — 5 godzin na dobę i 30 godzin na tydzień,
- 4) pracowników niewidomych, zatrudnionych na stanowiskach wymagających kontaktu z pacjentami — 6 godzin na dobę i 36 godzin na tydzień,
- 5) pracowników ekonomicznych i administracyjnych — 7 godzin na dobę i 42 godziny na tydzień,
- 6) pozostałych pracowników — 8 godzin (6 godzin w sobotę lub w inny wyznaczony dzień) na dobę i 46 godzin na tydzień.

§ 3. 1. Pracownik, którego czas pracy jest określony w § 2 pkt 1—4, w przypadkach uzasadnionych potrzebami zakładu pracy może być zatrudniony, za swą zgodą, w wymiarze do 8 godzin na dobę i 46 godzin na tydzień.

2. Za pracę w wymiarze określonym w ust. 1 przysługuje wynagrodzenie bez dodatku za godziny nadliczbowe.

3. Za pracę powyżej wymiaru określonego w ust. 1 przysługuje wynagrodzenie z dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych, określonym w art. 134 § 1 Kodeksu pracy.

§ 4. 1. Pracownicy ekonomiczni i administracyjni, jeżeli wymagają tego potrzeby zakładu pracy, mogą być zatrudnieni poza wymiarem czasu pracy określonym w § 2 pkt 5, a także w nocy oraz w niedziele i święta bez prawa do oddzielnego wynagrodzenia.

2. Za pracę wykonywaną poza normalnymi godzinami pracy na polecenie przełożonego pracownikom wymienionym w ust. 1 przysługuje w tym samym wymiarze czas wolny od pracy, a za pracę w niedzielę lub święto — inny dzień wolny od pracy.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, pracownikom ekonomicznym i administracyjnym zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych i innych samodzielnych określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej po porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia przysługuje czas wolny tylko za pracę wykonywaną poza normalnymi godzinami pracy w nocy oraz w niedzielę lub święto.

4. Przepisu ust. 2 i 3 nie stosuje się do pracowników ekonomicznych i administracyjnych zatrudnionych na stanowiskach kierowników zakładów służby zdrowia i ich zastępców.

§ 5. 1. W okolicznościach uzasadnionych potrzebami opieki zdrowotnej pracownicy zakładów służby zdrowia mogą być zatrudnieni w systemie zmianowym.

2. Godziny pracy pracownika medycznego mogą być rozdzielone przerwą nie krótszą niż 2 godziny, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia właściwej opieki zdrowotnej.

§ 6. 1. Rozkład czasu pracy ordynatorów oraz lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych zatrudnionych w gminnych i wiejskich ośrodkach zdrowia oraz izbach porodowych należy dostosować do warunków pracy, określając czas na wykonanie zadań o charakterze stałym i zadań związanych z doraźnymi potrzebami opieki zdrowotnej.

2. Zadania pracowników wymienionych w ust. 1 powinny być ustalone w taki sposób, aby pracownicy mogli je wykonać w czasie pracy określonym w umowie o pracę. W przypadku gdy wykonanie zadań związanych z doraźnymi potrzebami opieki zdrowotnej przekroczy czas pracy określony w umowie, pracownikowi nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

§ 7. 1. Czas pracy pielęgniarek, położnych, techników medycznych i salowych w komórkach organizacyjnych zapewniających całodobową opiekę nad pacjentem może być przedłużony do 48 godzin przeciętnie na tydzień w czterotygodniowym okresie rozliczeniowym. W granicach tej normy czas pracy może być przedłużony do 10 godzin na dobę.

2. Czas pracy pracowników wymienionych w ust. 1 zatrudnionych w bloku porodowym, operacyjnym, zespole reanimacyjnym, w izbie przyjęć, stacji pogotowia ratunkowego oraz zespole pomocy doraźnej może być przedłużony do 12 godzin na dobę. Dotyczy to także noszowych.

3. Za pierwsze dwie godziny pracy przekraczającej 10 godzin na dobę przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego. Łączna liczba godzin nadliczbowych opłaconych z dodatkiem 50% nie może przekraczać liczby godzin wynikającej z pomnożenia przepracowanych dni przez 2, przy czym liczba tych godzin nie może być większa niż liczba dni roboczych w okresie rozliczeniowym pomnożona przez 2.

4. Za godziny pracy przekraczające 12 godzin na dobę oraz za godziny nadliczbowe przypadające w nocy lub w niedziele i święta przysługuje dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia zasadniczego.

5. Za godziny przekraczające 184 godziny w okresie rozliczeniowym, a przepracowane w granicach określonych w ust. 1 i ust. 2, przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia zasadniczego.

§ 8. 1. W przypadkach uzasadnionych potrzebami zakładu służby zdrowia pracownik medyczny z wyższym wykształceniem oraz felczer, pielęgniarka, położna, technik medyczny i laborant medyczny może mieć powierzone wykonywanie zadań w różnych komórkach organizacyjnych zakładu.

2. Pracownik wymieniony w ust. 1 może być zobowiązany do:

- 1) wykonywania dodatkowych zadań odpowiadających jego kwalifikacjom, wynikających z potrzeby doraźnego zastępstwa innego pracownika,
- 2) pracy w danym zakładzie w komórce organizacyjnej nie przewidzianej w umowie o pracę, a położonej w tej samej miejscowości na okres nie przekraczający 3 miesięcy lub w innej miejscowości na okres do 30 dni w ciągu roku.

3. Indywidualny rozkład zajęć pracownika określonego w ust. 1 może być zmieniony, jeżeli taka potrzeba wynika z organizacji pracy lub godzin przyjęć.

4. Do pracy w innej miejscowości nie mogą być zobowiązane kobiety w ciąży lub wychowujące dzieci do lat 8 oraz osoby będące jedynymi opiekunami dzieci do lat 15.

5. Pracownikowi zobowiązanemu do pracy w innej miejscowości przysługuje zwrot kosztów podróży i zakwaterowania oraz diety na zasadach obowiązujących przy podróżach służbowych na obszarze kraju.

§ 9. W zakładach służby zdrowia stosuje się regulaminy pracy opracowane na zasadach określonych rozporządzeniem Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 104 § 2 Kodeksu pracy.

Rozdział 3

Dyżury zakładowe i gotowość do pracy.

§ 10. 1. Lekarze zatrudnieni w komórce organizacyjnej, do której zadań należy zapewnienie pacjentom opieki całodobowej, oraz inni lekarze specjaliści zatrudnieni w danym zakładzie służby zdrowia mogą być zobowiązani:

- 1) do pełnienia dyżuru zakładowego,
- 2) do pozostawania poza zakładem pracy w gotowości do pracy, umożliwiającej wezwanie do zakładu w przypadkach nie cierpiących zwłoki.

2. Dyżury zakładowe mogą być pełnione również przez lekarzy nie będących specjalistami, a zatrudnionych w danym zakładzie służby zdrowia, a także przez innych lekarzy zatrudnionych poza danym zakładem, jeżeli wyrażą na to zgodę.

3. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi potrzebami opieki zdrowotnej dyrektor zakładu służby zdrowia może zobowiązać pracowników medycznych z wyższym wykształceniem, innych niż lekarze, do pełnienia dyżurów zakładowych, a pielęgniarki, położne, laborantów i techników — do pozostawania w gotowości do pracy.

§ 11. Przez dyżur zakładowy rozumie się wykonywanie pracy i pozostawanie w gotowości do jej wykonywania przez lekarza przebywającego stale w zakładzie poza godzinami normalnej ordynacji danego zakładu lub jego oddziału.

§ 12. Za pełnienie dyżurów zakładowych i za pozostawanie w gotowości do pracy oraz za dodatkową pracę w zespołach wyjazdowych pomocy doraźnej przysługuje odrębne wynagrodzenie, a czasu ich pełnienia nie wlicza się do czasu pracy. W takich przypadkach nie przysługuje pracownikowi dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych.

§ 13. 1. Za czas dyżuru zakładowego nie przysługuje czas wolny od pracy.

2. Przełożony lekarz może go zwolnić z całości lub części godzin pracy po zakończeniu dyżuru, wymagającego szczególnego nakładu pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia za czas zwolnienia.

§ 14. Liczba dyżurów zakładowych, do których pełnienia lekarz może być zobowiązany, nie może przekraczać dwóch w tygodniu, a sześciu w miesiącu.

Rozdział 4

Szczególne uprawnienia pracowników medycznych.

§ 15. 1. Organy administracji państwowej właściwe ze względu na miejsce zatrudnienia pracowników medycznych są obowiązane zapewnić pracownikom medycznym zatrudnionym w gminnych, wiejskich i przyzakładowych ośrodkach zdrowia, w aptekach otwartych, punktach aptecznych i żłobkach położonych na obszarze gmin, gmin i miast lub miast liczących do 2 tys. mieszkańców mieszkanie samodzielne, wyremontowane i posiadające odpowiednie wyposażenie.

2. Pracownikom określonym w ust. 1 należy zapewnić mieszkanie w miarę możliwości mieszczące się w tym samym obiekcie co zatrudniającego go zakład lub:

- 1) w innych budynkach pozostających w dyspozycji państwowych jednostek organizacyjnych bądź
- 2) w budynkach należących do osób prywatnych.

3. Jeżeli pracownikowi ma być udostępnione mieszkanie w budynku należącym do osoby prywatnej (ust. 2 pkt 2), koszt pierwszego remontu mieszkania obciąża organ, o którym mowa w ust. 1.

§ 16. 1. Pracownikowi określonymu w § 15 ust. 1, a zatrudnionemu w zakładzie położonym na obszarze gminy, gminy i miasta lub miasta liczącego do 2 tys. mieszkańców — w razie niezapewnienia mu odpowiedniego mieszkania — przysługuje miesięczny zryczałtowany ekwiwalent pieniężny z tytułu najmu mieszkania u osoby prywatnej w następującej wysokości:

1) dla osoby samotnej	— 200 zł,
2) dla osoby mającej rodzinę	— 400 zł.

2. Zryczałtowany ekwiwalent pieniężny przysługuje tylko 1 osobie w rodzinie prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe.

§ 17. 1. Pracownikom medycznym zatrudnionym w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach terenowych tych zakładów, w aptekach otwartych i punktach aptecznych oraz w żłobkach położonych na obszarze gmin oraz miast liczących do 2 tys. mieszkańców przysługuje ryczałt za używanie własnego samochodu osobowego, motocykla lub motoroweru do celów służbowych.

2. Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Finansów i Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określi wysokość i zasady przyznawania ryczałtu, o którym mowa w ust. 1.

§ 18. 1. Lekarz, lekarz dentysta, magister farmacji oraz pielęgniarka i położna przystępujący do pracy po raz pierwszy po uzyskaniu dyplomu otrzymują jednorazowy zasiłek na zagospodarowanie się w wysokości dwumiesięcznego uposażenia, jeżeli podejmą pracę na obszarze, na którym występuje niedobór kadr medycznych. Obszary te określi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

2. Zasiłek określony w ust. 1 podlega zwrotowi, jeżeli pracownik przed upływem 3 lat rozwiąże stosunek pracy lub ze swej winy zostanie zwolniony z pracy bez wypowiedzenia albo porzuci pracę.

§ 19. 1. Za długoletnią i nieprzerwaną pracę pracownikom przysługują gratyfikacje jubileuszowe w wysokości:

- 1) 75% miesięcznego wynagrodzenia po 25 latach — począwszy od dnia 1 stycznia 1977 r.,
- 2) 150% miesięcznego wynagrodzenia po 35 latach oraz 200% miesięcznego wynagrodzenia po 40 latach — począwszy od dnia 1 stycznia 1976 r.

2. Miesięczne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, oblicza się według zasad stosowanych przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, z tym że jego wysokość nie może przekroczyć kwoty wynagrodzenia za pełny wymiar czasu pracy.

3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i po porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia ustala szczegółowe zasady wypłaty gratyfikacji oraz zaliczania okresów pracy do okresów uzasadniających prawo do tych gratyfikacji.

Rozdział 1

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 20. W okresie przejściowym, uzasadnionym potrzebami opieki zdrowotnej, dopuszcza się dodatkowo zatrudnienie w jednym zakładzie pracy lekarza, lekarza dentystry, który wyrazi na to zgodę, w wymiarze do 8 godzin tygodniowo ponad wymiar określony w § 3 ust. 1.

§ 21. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do pracowników medycznych zatrudnionych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych przez związki zawodowe lub na podstawie udzielonego zezwolenia oraz w przychodniach lekarskich i lekarsko-dentystycznych prowadzonych przez spółdzielnie pracy.

§ 22. Tracą moc:

- 1) § 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentystrów oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. Nr 20, poz. 122, z 1968 r. Nr 42, poz. 298 oraz Nr 43, poz. 315, z 1969 r. Nr 7, poz. 59, z 1971 r. Nr 2, poz. 16 oraz Nr 37, poz. 329, z 1972 r. Nr 37, poz. 246);
- 2) § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia pracowników farmaceutycznych oraz uposażenia innych pracowników zatrudnionych w aptekach otwartych i kolejowych (Dz. U. Nr 20, poz. 123, z 1968 r. Nr 43, poz. 316, z 1969 r. Nr 7, poz. 59, z 1971 r. Nr 37, poz. 329 oraz 1972 r. Nr 37, poz. 246);

- 3) § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia średniego personelu medycznego (Dz. U. Nr 20, poz. 124, z 1969 r. Nr 7, poz. 59, z 1971 r. Nr 37, poz. 329 oraz z 1972 r. Nr 37, poz. 246);
- 4) § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia techników i uprawnionych techników dentystycznych (Dz. U. Nr 20, poz. 125, z 1969 r. Nr 7, poz. 59, z 1971 r. Nr 2, poz. 15 oraz 1972 r. Nr 37, poz. 246);
- 5) § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie wynagrodzenia niższego personelu pomocniczo-lekarskiego (Dz. U. Nr 20, poz. 126, z 1969 r. Nr 7, poz. 59 oraz z 1972 r. Nr 37, poz. 246);
- 6) § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie wynagradzania pracowników gospodarczych, pracowników obsługowych, pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu i pracowników służby technicznej, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia, kolumnach transportu sanitarnego, w zakładach pomocy społecznej oraz w zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 20, poz. 127, z 1969 r. Nr 7, poz. 59 oraz z 1972 r. Nr 37, poz. 246);
- 7) uchwała nr 289 Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 1971 r. w sprawie stworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia bezpłatnej opieki zdrowotnej osobom prowadzącym gospodarstwa rolne (Monitor Polski Nr 60, poz. 401).

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. M. Jagielski